

taloustutkimus oy

FÖRFRÅGAN TILL KOMMUNINVÅNARNA OM ALLMÄNNA ÖPPNA LOKALER OCH FRILUFTSOMRÅDEN 2009

KVALITATIV OCH KVANTITATIV INVÅNARENKÄT SAMMANFATTNING

TALOUSTUTKIMUS OY

november 2009

Helsingin kaupunki

VANTAAN KAUPUNKI
VANDA STAD

KIERRÄTYSKESKUS

Vuoksuvoima
Vuoksuvoima

Vipuvoimaa
EU:lta

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

SAMMANFATTNING

Esbo stad och 4V-projektet utredde i samverkan användningen och behövligheten av samt invånarnöjdheten med lokaler och friluftsområden öppna för alla kommuninvånare. Utredningen gjordes med hjälp av en invånarenkät och en intervjuenkät. Samtidigt utreddes erfarenheter av och önskemål om var lokalerna ska vara placerade, vilken verksamhet som ska bedrivas och vilka tjänster staden ska tillhandahålla där. Utredningen gjordes i två delar. Invånarenkäten gjordes som en brevenkät bland 1 500 invånare på pilotprojektområdena Kyrkträsk, Alberga och Södrik. Enkäten kunde också besvaras på webben. Intervjuenkäten gjordes bland dem som upprätthåller de nuvarande lokalerna och dem som svarar för områdesutvecklingen samt bland representanter för boendeföreningar och andra föreningar. Intervjuenkäten gjordes i grupp och individuellt.

Begreppet "allmänna utrymmen öppna för alla" är omfattande och innehåller många olika slag av lokaler för varierande aktiviteter. Kortfattat kan man säga att allmänna utrymmen öppna för alla är avgiftsfria mötes- och fritidssysselsättningslokaler för alla kommunbor. Dessa gemensamma lokaler ger möjlighet till möten mellan människor och meningsfull sysselsättning i en positiv miljö. I bästa fall bidrar lokalerna till att bygga upp ett socialt kapital, vilket är en förutsättning för att människor ska kunna uppleva grupptillhörighet.

Resultaten av undersökningen visar att i synnerhet friluftsområdena används flitigt och att de upplevs som viktiga med avseende på både gemenskapen och trivseln i boområdena. Nittio procent av svararna ansåg att friluftsområdena hade en betydande inverkan på trivseln, och friluftsområdena var viktigare för gemenskapen än inomhuslokalerna. Också enligt intervjuenkäterna är verksamheten i de allmänna utrymmena viktig; verksamheten bidrar till skapandet av sociala nätverk och gemenskapskänsla och ger deltagarna möjlighet att uttrycka och förverkliga sig själva i en positiv och engagerande miljö. En viktig uppgift för alla gemensamma lokaler är att förebygga marginalisering och bygga upp det sociala kapitalet.

Mesta använda bland de allmänna lokalerna var biblioteken, tätt följda av aktivitetsparkerna och områdenas skolor. Orsaker till att man inte besöker allmänna utrymmen är bl.a. följande: inget särskilt behov, har inte tid, har inte fått information om gemensamma lokaler, eller lokalerna är avsedda för vissa specialgrupper.

I intervjuenkäten framhölls följande utmaningar i fråga om lokalerna och hur de används: underhåll och placering, aktiv användning (beläggning), faktiska resurser, gemensamma spelregler för användare och ansvariga och etablering och genomförande av en hållbar utveckling. Vidare efterlystes i intervjuenkäten ett flexibelt samarbete som omfattar både den offentliga (städerna) och den tredje sektorn (föreningar mm) och om möjligt också en kommersiell dimension (t.ex. affärscentrumen). Till utmaningarna hörde också marknadsföring och information samt frågan om hur grupper som står utanför ska beaktas och hur efterfrågan och utbud ska fås att mötas.

Utifrån intervjuenkäten verkar det som om det i de allmänna utrymmena skulle finnas mer kursverksamhet och ledarledd verksamhet är fri samvaro. Intervjusvaren innehöll flera önskemål om möjligheten till fri samvaro, fritt "hängande". Invånarenkäten visar att det finns intresse för att läsa tidningar/böcker, för motion/gymnastik och för att träffa bekanta. Ca två tredjedelar av svarandena var intresserade av detta. Dessutom var mer än hälften av svarandena intresserade av kaféer, matställen och loppmarknader.

I invånarenkäten var svararna villiga att betala för vissa aktiviteter i de gemensamma lokalerna, främst uthyrningsverksamhet, användning av lokalerna för fester och kafé/måltidsverksamhet. Intervjuenkäten visade också förståelse för t.ex. material- och handledarkostnader trots att de allmänna gemensamma utrymmena i princip ska vara avgiftsfria.

I invånarenkäten fick man också med egna ord redogöra för vilket slags verksamhet man ville ha i de allmänna utrymmena. Bland önskemålen fanns t.ex. loppmarknad, verksamhet för pensionärer, tjänster för ungdomar och barnfamiljer (t.ex. barnparkering) och kaféverksamhet. När det gällde utomhusutrymmena ville man bl.a. ha fler motionsredskap, motionsplatser och motionsaktiviteter, olika slags instruktörsledd motion, parkgymna, temakvällar, picknickplatser, grill- och kokplatser och musikevenemang. De nya evenemangen vill man främst ha i biblioteket eller i andra hand i affärscentret. Också i intervjuenkäten behandlades affärscentrens roll som eventuella möjliga gemensamma lokaler. Över en tredjedel ansåg att gemensam verksamhet kan anordnas på motionsplatser både inom- och utomhus.

Enligt invånarenkäten beaktas barn och barnfamiljer och invandrare väl i verksamheten i gemensamma lokaler och friluftsområden. Minst program och aktiviteter fanns det för funktionshindrade, rörelsehämmade och handikappade samt arbetslösa och ensamboende. I intervjuenkätens svar lyfte man bl.a. fram följande åsidosatta grupper: unga vuxna, hemmamammor, marginaliserade kommunbor och invandrare. Allmänt taget kan konstateras att utgångspunkten för aktiviteterna i lokalerna är att erbjuda verksamhet som når alla användargrupper. Detta innebär visserligen ansträngningar av alla; lokalernas personal och frivilligarbetarna och de instanser som står för finansiering och underhåll av lokalerna.